

Fréttatilkynning 2. nóvember 2021.

FJÁRHAGSÁÆTLUN REYKJAVÍKURBORGAR 2022 OG FIMM ÁRA ÁÆTLUN 2022 - 2026

Efnahagshorfur og forsendur fjárhagsáætlunar

Síðustu 20 mánuðir eiga sér enga hliðstæðu í íslensku efnahagslífi. Kórónaveirufaraldurinn hefur haft áhrif á starfsemi fyrirtækja í nær öllum atvinnugreinum sem leiddi til fjölda uppsagna auk þess að stór partur af vinnuafli fór á hlutabótaleiðina. Aukið atvinnuleysi hefur að mestu verið vegna áhrifa kórónuveirufaraldursins á þjónustugreinar og mun bati í atvinnustigi að mestu fylgja auknum fjölda ferðamanna næstu árin. Þrátt fyrir að enn sé óvissa um framgang faraldursins eru vonir bundnar við að hann sé í rénun.

Áhersla var lögð á að verja viðkvæma hópa, greina stöðuna og mismunandi sviðsmyndir, allt með tilliti til þróunar heimsfaraldurs. Frá því að síðasta áætlun var lögð fram hefur nær öll þjóðin verið bólusett, takmörkunum hefur að mörgu leyti verið aflétt og efnahagslífið er að taka við sér. Á sama tíma hefur verið bólusett af kappi í Evrópu, Bandaríkjunum og víðar. Ferðamenn hafa því vanið komur sínar hingað á nýjan leik og gistinætur á hótélum í Reykjavík eru að nálgast það sem þær voru árið 2015.

Samhliða fjárhagsáætlun þessa árs var Græna planið sóknaráætlun borgarinnar til 2030 og viðbragð við efnahagslegum afleiðingum heimsfaraldurs lagt fram. Græna planið er framtíðarsýn um borgarsamfélag sem einkennist af heilnæmu umhverfi, jöfnum tækifærum og öflugum atvinnulífi sem gengur ekki á náttúruauðlindir. Það er langtímaáætlun um fjármál og fjárfestingu Reykjavíkurborgar sem byggir á hugmyndafræði um hinar þrjár víddir sjálfbærni: hina efnahagslegu, umhverfislegu og félagslegu.

Mikill vöxtur hefur verið í Reykjavík á undanfögnu ári. Íbúum hefur fjölgað um tæplega 2.000, nýjum íbúðum hefur fjölgað á árinu um 1.200 og um 2.700 íbúðir eru í byggingu núna í Reykjavík. Fyrir liggur langtímaplan um úthlutun lóða sem endurspeglar háspá um mannfjölda í nýju Aðalskipulagi til 2040. Allt gefur þetta fyrirheit um að hægt verði að vaxa út úr vandanum á komandi árum.

Atvinnuleysi mældist 6,4% á síðasta ári og minnkaði atvinnuþátttaka um 1,6%-stig frá 2019 og hefur aldrei mælst lægri. Skráð atvinnuleysi mældist 5% í september og er nú jafn mikið og í febrúar 2020. Atvinnuleysi á landinu mun ná hámarki á árinu 2021 ef tekið er mið af spá Hagstofu Íslands en samhliða bjartari horfum mun atvinnuleysi minnka næstu árin og verður 6,4% á næsta ári og 5,5% árið 2023.

Sé litið til Reykjavíkur þá hefur almennt atvinnuleysi aukist mikið undanfarin 2 ár en hefur þó minnkað jafnt og þétt frá því í febrúar 2021. Meðalatvinnuleysi var 9% árið 2020 en mældist 5,8% í september 2021. Þrátt fyrir spá um að hagvöxtur glæðist á þessu og næstu árum verður atvinnuleysi þó áfram nokkuð hátt sögulega séð.

Markmið fjármálastefnu

Samhliða framlagningu frumvarps að fjárhags- og fimm ára áætlun fyrir ári síðan var lögð fram og samþykkt fjármálastefna Reykjavíkurborgar til 10 ára eða til ársins 2030. Í fjármálastefnunni eru markmið sem fela í sér viðbrögð við því fjárhagslega áfalli sem Covid-19 hefur haft í för með sér fyrir borgarsjóð. Markmiðin miða að því að stuðla að fjárhagslegum styrk Reykjavíkurborgar til lengri tíma en þau eru:

- Halli á rekstri fari ekki umfram **10%** af tekjum á hverju ári, tímabilið 2021 - 2025.
- Jafnvægisviðmið verði jákvætt frá og með árinu 2026.
- Skuldaviðmið fari ekki yfir **200%** af tekjum á hverju ári til ársins 2025. Frá og með árinu 2027 fari skuldaviðmið ekki umfram 150%.

A-hluti Reykjavíkurborgar

Grundvallarhlutverk A-hluta Reykjavíkurborgar er að veita íbúum Reykjavíkur góða þjónustu með sem hagkvæmustum hætti og leggja með skýrri framtíðarsýn í fjármálum grunn að auknum lífsgæðum borgarbúa til lengri og skemmri tíma. Framtíðarsýn í fjármálum miði að agaðri og ábyrgri ráðstöfun fjármuna með sjálfbærni í rekstri og fjármögnun fjárfestinga að leiðarljósi.

Í fjármálastefnu Reykjavíkurborgar eru sett fram eftirtalin markmið vegna A-hluta:

- Árin 2021-2025 verði halli á rekstri ekki umfram 10% af tekjum á hverju ári.
- Veltufé frá rekstri dugi a.m.k. fyrir afborgunum langtímalána, leiguskuldbindinga og lífeyrisframlagi árið 2025. Frá og með árinu 2026 er markmið um að veltufé frá rekstri verði 20% umfram afborganir langtímalána og endurgreiðslu lífeyrisskuldbindinga.

Til viðbótar við markmiðin í fjármálastefnu er sett fram eftirfarandi markmið um handbært fé.

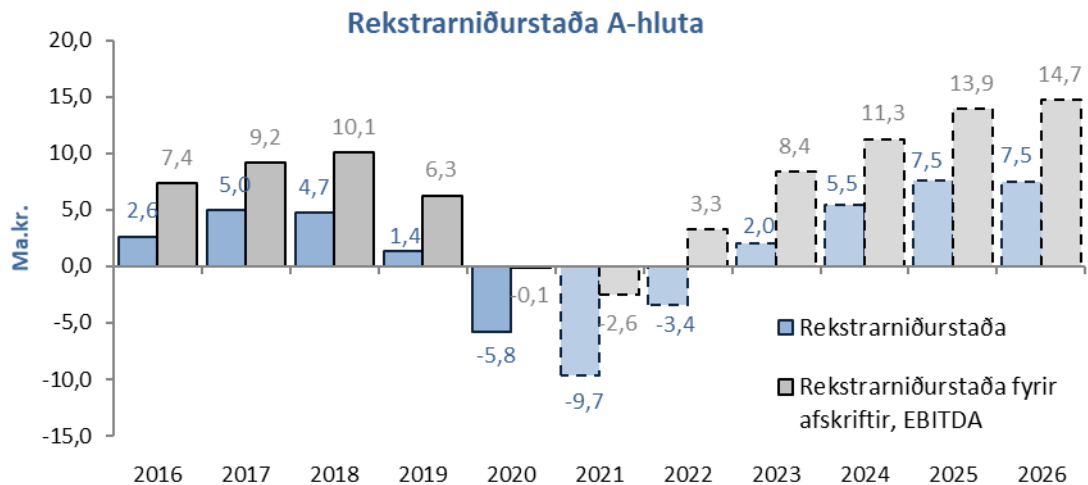
- Í fimm ára áætlun er miðað við 7 ma.kr. sem lágmarksstöðu handbærs fjár.

Aðgerðaráætlun árin 2022-2026

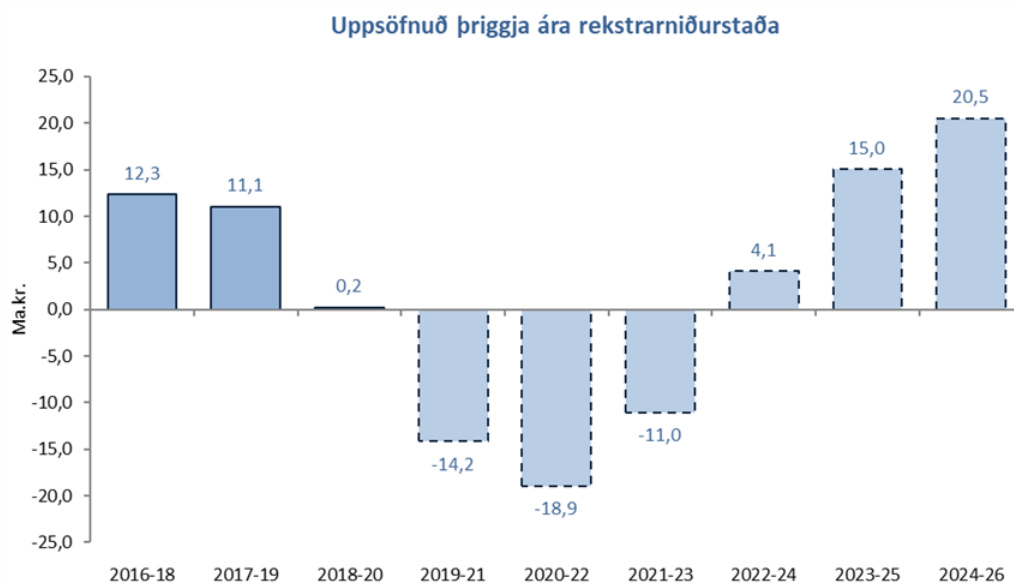
Með framlagningu fjárhags- og fimm ára áætlunar er lögð fram eftirfarandi aðgerðaráætlun til að tryggja að markmiðum fjármálastefnu verði náð:

1. Ná fram 1% hagræðingu á ári á launakostnað í gegnum aðhaldsaðgerðir og stafræna umbreytingu á tímabilinu 2022-2025.
2. Einungis verði verðbættar samningsbundnar skuldbindingar og hagræðingu náð í rekstri með miðlægum innkaupum og aðhaldsaðgerðum á tímabilinu 2022-2025
3. Haldið verði áfram með vinnumarkaðsaðgerðir fram eftir árinu 2022 með það að markmiði að skapa störf fyrir einstaklinga sem eru á fjárhagsaðstoð eða atvinnuleysisbótum.
4. Stuðlað verði að bættri nýtingu húsnæðis með aukinni samnýtingu.
5. Tryggja óhindrað framboð íbúða og húsnæðis með skipulegri þróun nýrra hverfa sem laðar að íbúa og eflir tekjustofna.
6. Leitað verði samninga við ríkið um leiðréttingu á framlögum vegna lögbundinna verkefna, einkum vegna þjónustu við fatlað fólk.
7. Fjármagnsskipan fyrirtækja borgarinnar verði endurskoðuð.
8. Farið verði í aðgerðir til að bæta skattskil m.a. í samstarfi við ríkið.

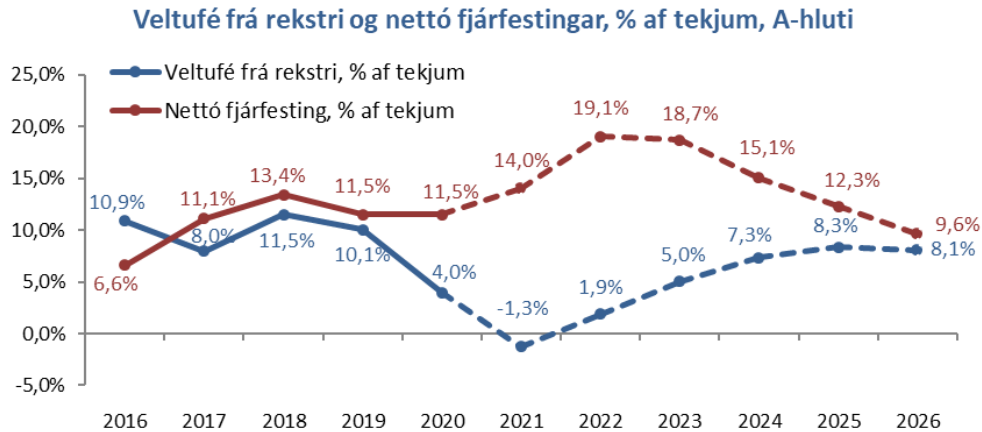
Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar A-hluta fyrir árin 2022 og fimm ára áætlunar 2022-2026 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum.

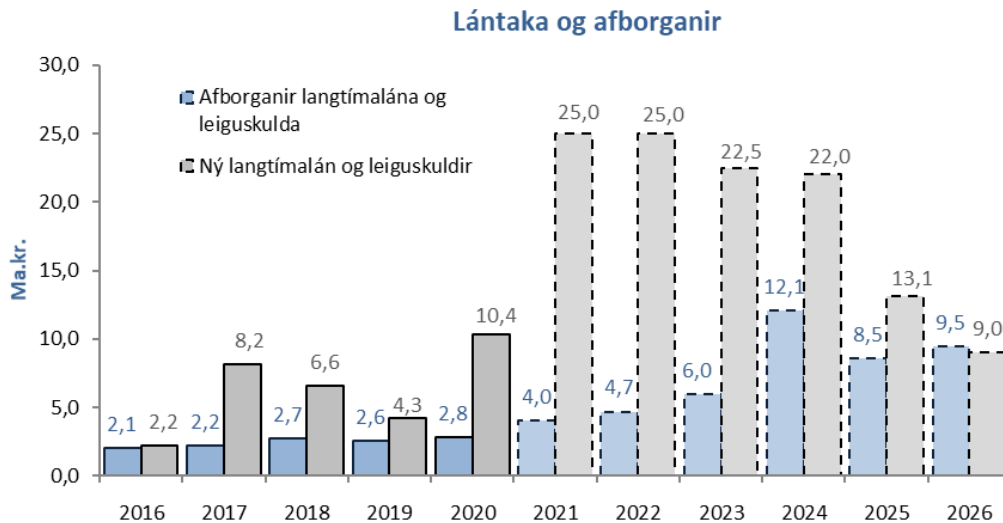
- Árin 2020 til 2022 er gert ráð fyrir neikvæðri rekstrarniðurstöðu A-hluta. Má það rekja til efnahagskreppunnar og aukins kostnaðar vegna skuldbindinga sem lagðar eru á sveitarfélög með lagasetningu og reglugerðum án þess að tekjustofnar séu styrktir einkum á sviði velferðarmála.
- Frá og með árinu 2022 er gert ráð fyrir batnandi rekstrarniðurstöðu sem skýrist m.a. af aðgerðaráætlun til næstu fimm ára sem á að hafa jákvæð áhrif á bæði tekjur og útgjöld borgarinnar.

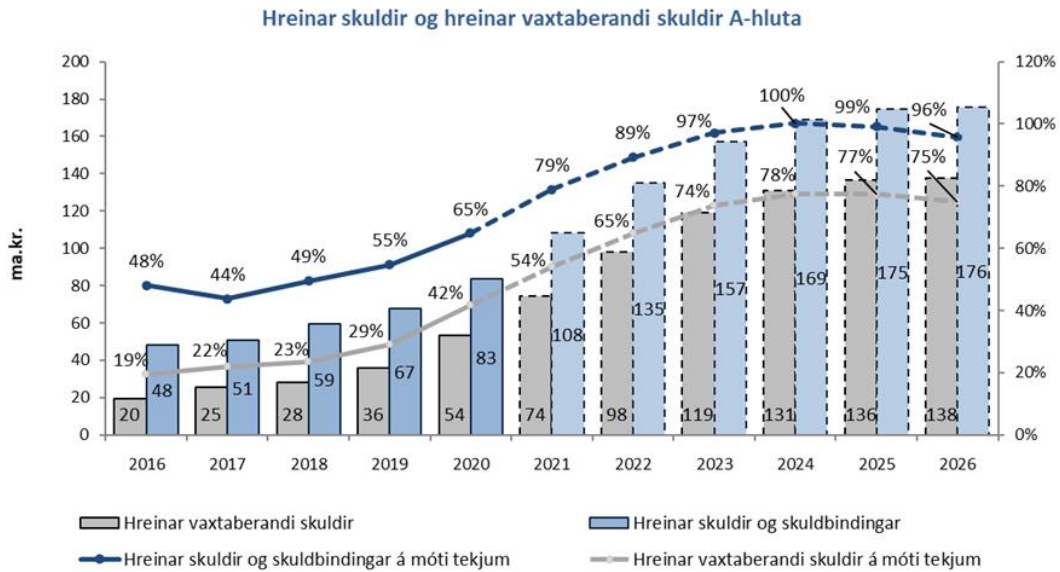
- Uppsöfnuð þriggja ára rekstrarniðurstaða A-hluta er neikvæð en verður jákvæð frá og með tímabilinu 2022-2025 í samræmi við fjármálastefnu.

- Núverandi samdráttarskeið hefur dregið úr veltufé frá rekstri sem áætlað er að verði 1,9% af tekjum árið 2022 en útkomuspá 2021 gerir ráð fyrir að það verði neikvætt. Niðurstöðuna má rekja til þess að tekjur hafa ekki fylgt aukinni útgjaldaþörf sem er að hluta til tilkominn vegna áhrifa faraldursins og aukinna þjónustuskuldbindinga.
- Í frumvarpi að fimm ára áætlun er gert ráð fyrir að ná betra jafnvægi í útgjöldum í gegnum aðgerðaráætlun í samræmi við fjármálastefnuna sem leiðir til hækkunar veltufjár frá rekstri og eykur sjálfbærni til lengri tíma.
- Nettó fjárfesting (fjárfesting að fráðregnum gatnagerðargjöldum) sem hlutfall af tekjum er há fyrri hluta áætlunartímabilsins sem skýrist af sóknarátaki Reykjavíkurborgar í fjárfestingu en tekur svo að lækka á ný.

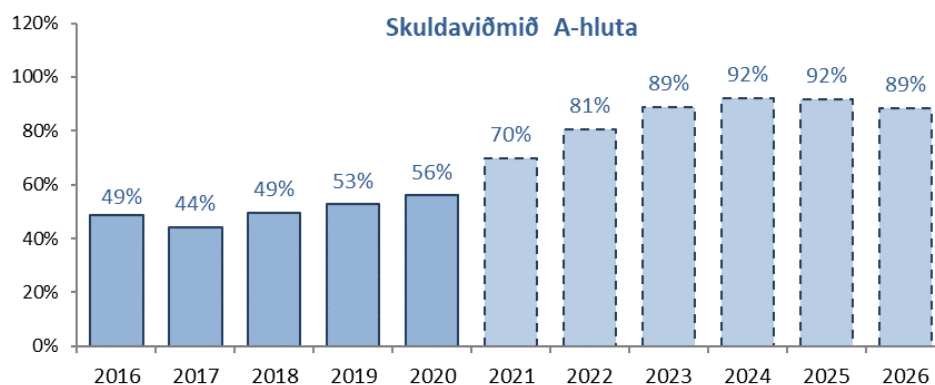
- Á árunum 2021-2025 er gert ráð fyrir talsverðum lántökum til samræmis við Græna planið sóknaráætlun Reykjavíkurborgar sem gerir ráð fyrir því að borgin vaxi út úr efnahagskreppunni.
- Frá og með árinu 2026 er gert ráð fyrir að niðurgreiðsla skulda hefjist í samræmi við fjármálastefnu borgarinnar.

Hreinar skuldir og skuldbindingar eru skilgreindar sem heildarskuldir og skuldbindingar að fráðregnum veltufjármunum og langtímakröfum. Hreinar skuldir lýsa þannig skuldastöðu A-hluta þegar tekið hefur verið tillit til peningalegra eigna.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir að fráðregnum langtímakröfum og handbæru fé.

- Á áætlunartímabilinu hækka skuldir og skuldbindingar vegna sóknaráætlunar í fjárfestingum og nauðsynlegrar lántöku en skv. fjármálastefnunni er stefnt að því að greiða niður skuldir frá og með árinu 2026.

- Skuldaviðmið A-hluta fer hækkanndi fram til ársins 2024 en tekur svo að lækka í samræmi við fjármálastefnu Reykjavíkurborgar.

A- og B-hluti Reykjavíkurborgar

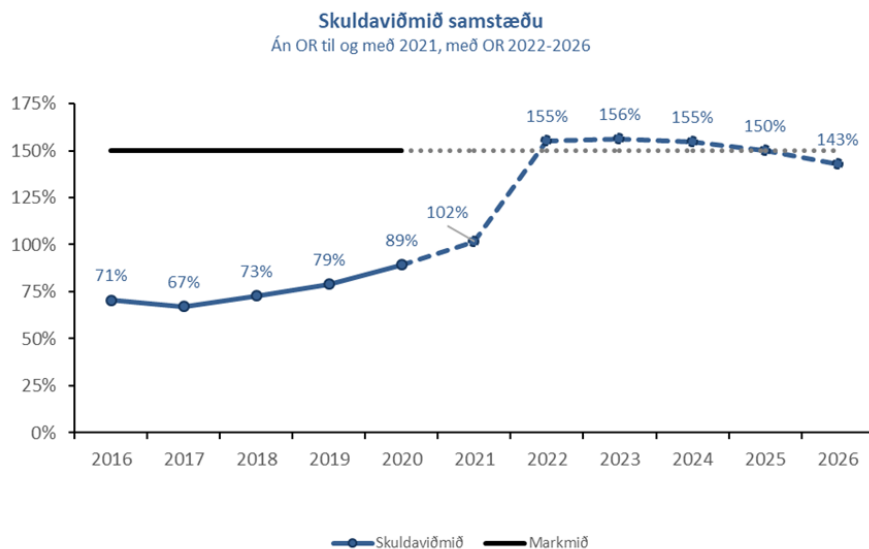
Fjárhagsáætlun sveitarfélaga skal leggja fram í samræmi við fjármálakafla sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011. Skv. 64. gr. sveitarstjórnarlaga ber sveitarstjórn að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. Til að fullnægja þessari skyldu er sveitarfélögum gert að fylgja eftirfarandi fjármálareglum:

- 1) **Jafnvægisviðmið:** Samanlögð heildarútgjöld samstæðu til rekstrar séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærri en nemur samanlögðum reglulegum tekjum.
- 2) **Skuldaviðmið:** Heildarskuldir og skuldbindingar samstæðu séu ekki hærri en 150% af reglulegum tekjum.

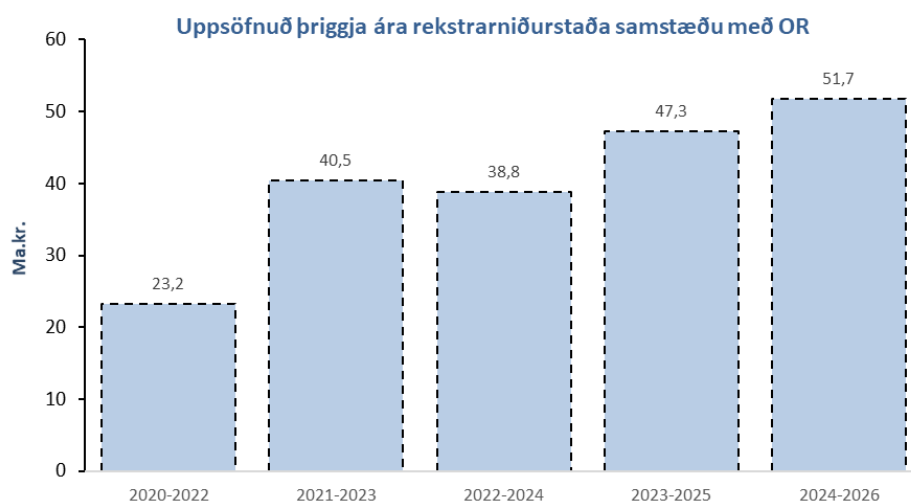
Með lögum nr. 25/2020 um breytingu á ýmsum lögum til að mæta efnahagslegum áhrifum heimsfaraldurs kórónuveiru er sveitarstjórnnum veitt heimild til að víkja frá ákvæðum 1. og 2. tölul. 2. mgr. 64. gr. laga nr. 138/2011 árin 2020 – 2022. Með lögum nr. 22/2021 hefur þessi heimild verið framlengd til loka árs 2025. Í þessu felst að ofangreind jafnvægis- og skuldaviðmið eru ekki bindandi ofangreind tímabil.

Vakin er athygli á því að reikningsskil byggðasamlaga og sameignarfélaga í meirihlutaeign Reykjavíkurborgar eru í færð inn í fjárhagsáætlun A- og B-hluta miðað við hlutfallslega ábyrgð borgarinnar í samræmi við breytingar á reglugerð nr. 1212/2015, samanber reglugerð nr. 230/2021. Breytingarnar tóku gildi frá og með 1. janúar 2021.

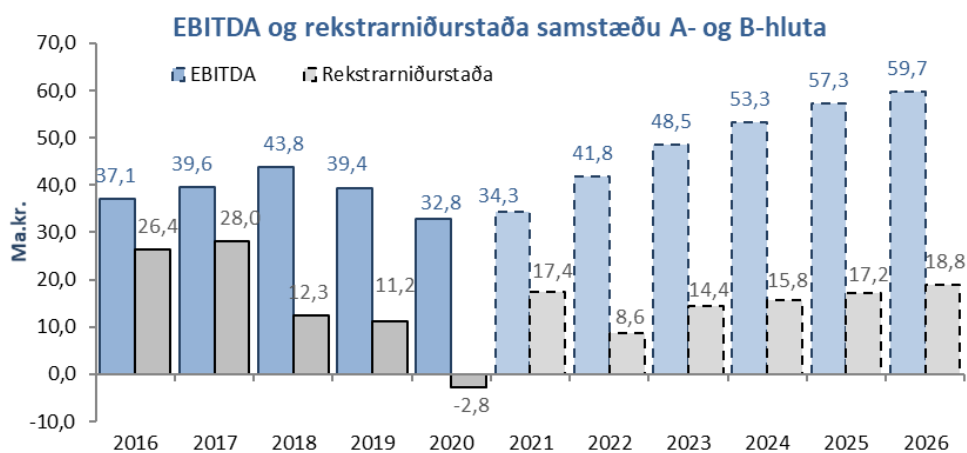
Hér á eftir eru raktar meginniðurstöður fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar fyrir samstæðu Reykjavíkurborgar 2022-2026 á breytilegu verðlagi í myndum og töflum. Áætlaðar niðurstöður A-hluta fyrir árið 2021 (útkomuspá) byggja að mestu á endurskoðaðri áætlun ársins en áætlaðar niðurstöður B-hluta fyrirtækja byggja á útkomuspá þeirra.

- Skuldaviðmið A- og B-hluta er áætlað á bilinu 150% til 156% á tímabilinu 2022 til 2025. Árið 2026 er gert ráð fyrir að skuldaviðmiðið verði undir 150% sem er betra en fjármálastefna gerir ráð fyrir.
- Frá og með árinu 2022 fellur úr gildi bráðabirgðaákvæði um að veitufyrirtæki séu undanskilin við útreikning á skuldaviðmiði.
- Ákvæði sveitarstjórnarlaga um skuldaviðmið er ekki bindandi fyrir tímabilið 2020-2025 sbr. umfjöllun að framan.

- Í áætlun er gert ráð fyrir að þriggja ára uppsöfnuð rekstrarniðurstaða samstæðu sé jákvæð allt áætlunartímabilið í samræmi við fjármálastefnu.

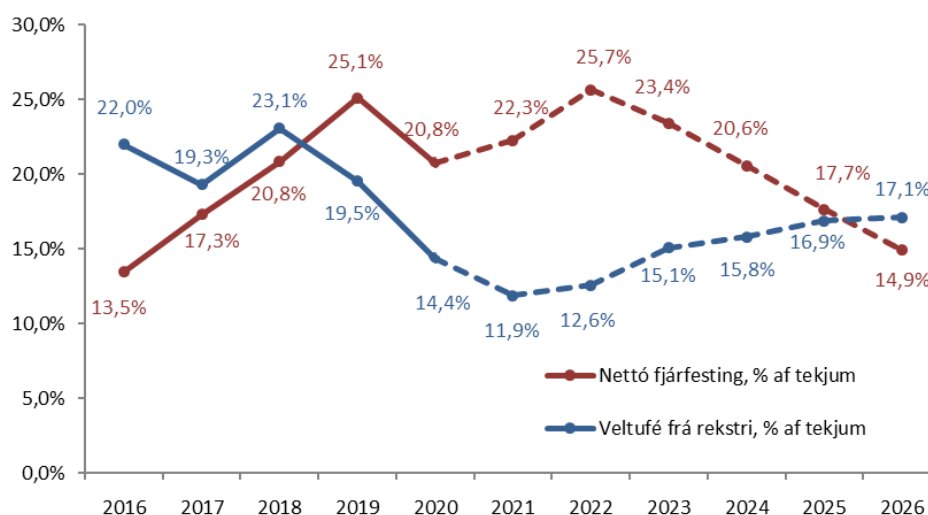

- Grunnrekstur samstæðu (EBITDA) er sterkur þrátt fyrir samdrátt í efnahagslífinu. Þannig var EBITDA 32,8 ma.kr. árið 2020 og gert er ráð fyrir að hún verði 34,3 ma.kr. árið 2021.
- Árið 2022 er gert ráð fyrir að EBITDA nemi 41,8 ma.kr. og rekstrarniðurstaða verði 8,6 ma.kr. Góðan afgang má einkum rekja til Orkuveitu Reykjavíkur og Félagsbústaða hf. vegna matsbreytinga fjárfestingaeigna félagsins.
- Árin 2023-2026 er gert ráð fyrir batnandi afkomu samstæðu.

Fjárfestingar samstæðu (ma.kr.)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A-hluti	9,5	15,4	19,4	16,0	15,6	22,0	32,4	34,2	29,4	24,6	20,7
Orkuveita Reykjavíkur	12,4	19,3	15,9	21,9	16,7	19,3	20,6	19,6	19,4	18,5	17,0
Faxaflóahafnir	1,9	1,7	1,5	1,5	1,0	0,5	1,4	2,3	2,6	2,3	1,8
Félagsbústaðir	1,3	4,0	3,0	4,2	5,1	4,7	4,0	3,1	2,1	1,8	2,5
Sorpa	0,3	0,6	1,2	4,1	0,7	0,4	0,6	0,7	0,2	0,2	0,3
Strætó	0,1	0,3	0,8	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Önnur fyrirtæki og innri viðskipti	0,2	-1,6	-0,9	-0,3	0,2	0,4	0,4	-1,8	0,1	0,1	0,1
Fjárfestingar brúttó	25,7	39,8	40,8	47,5	39,5	47,4	59,7	58,4	54,1	47,8	42,6
Hlutfall af tekjum %	16,5%	23,0%	22,7%	25,7%	21,2%	23,7%	27,3%	25,2%	22,2%	18,8%	16,0%

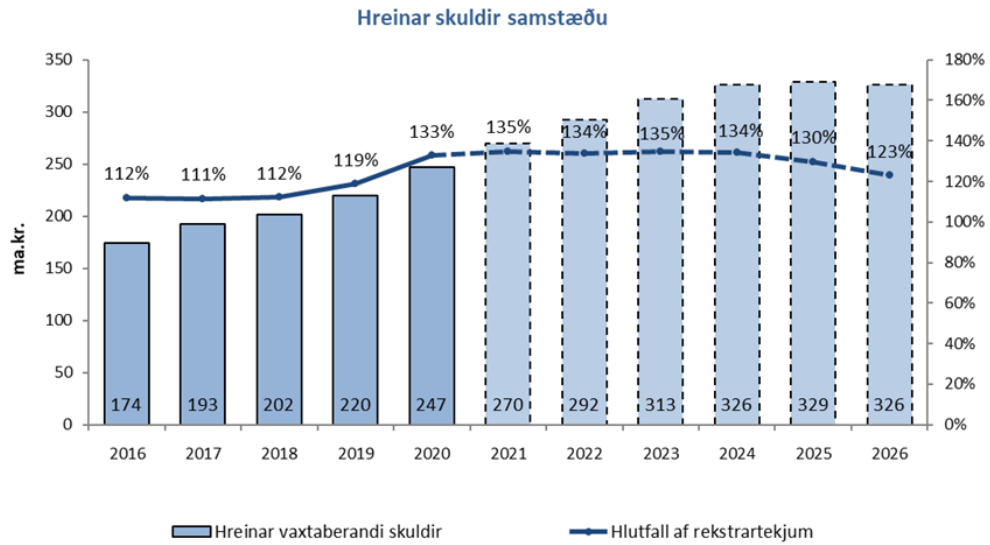
- Árin 2022-2024 er áfram gert ráð fyrir háu fjárfestingarstigi eða yfir 20% af tekjum hjá samstæðu Reykjavíkurborgar.
- Fjárfestingar í lok tímabils fimm ára áætlunar eru háðar töluverðri óvissu.
- Nánari upplýsingar um fjárfestingaverkefni A-hluta má finna í frumvarpi fjárhagsáætlunar og um fjárfestingarverkefni fyrirtækja í samstæðu í greinargerð fagsviða og B-hluta fyrirtækja.

Veltufé frá rekstri og nettó fjárfestingar, % af tekjum

Veltufé frá rekstri lýsir svigrúmi sem samstæðan hefur til að standa við greiðsluskuldbindingar sínar og til fjárfestinga.

- Myndin sýnir fall í veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum á árunum 2020-2021 sem lýsir sterklega áhrifum yfirstandandi efnahagskreppu á rekstur samstæðunnar. Hlutfallið fer að stíga frá og með árinu 2022.
- Nettó fjárfesting sem hlutfall af tekjum er há fyrri hluta áætlunartímabilsins og skýrist af sóknaráætlun A-hluta Reykjavíkurborgar og lykilfyrirtækja hennar.

Hreinar vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir og leiguskuldir ásamt næsta árs afborgun þeirra að frádregnum, langtímakröfum og næsta árs afborgun þeirra, verðbréfaeign og bundnum bankainnistæðum ásamt handbæru fé.

- Hreinar vaxtaberandi skuldir sem hlutfall af rekstrartekjum eru stöðugar fyrri hluta áætlunartímabilsins en fara svo lækkandi í samræmi fjármálastefnu.